

Kartleggingsverktøyet DUDIT-E

DUDIT-E brukes når personen har et identifisert rusmiddelproblem. Kartleggingen synliggjør personens bruk av narkotiske stoffer og/eller legemidler og opplevelse av rusmidlenes funksjon. DUDIT-E utreder positive og negative sider ved bruken av narkotiske stoffer og/eller legemidler og eventuelle ønsker om endring.

DUDIT-E, fylles ut av personen selv eller i samtale med en fagperson. Basert på svarene beregnes det en skåre. Den elektroniske versjonen av kartleggingsverktøyet skåres automatisk. Den papirbaserte versjonen skåres av fagpersonen i henhold til skåringsinstruksjonen.

Spørsmålene på side 2-5 i DUDIT-E skjema, er knyttet til det rusmiddelet personen anser å være sitt **Hovedrusmiddel** (mest brukte rusmiddel) Hovedrusmiddelet spesifiseres på side 1 i skjema. Dersom personen opplever at han/hun har flere hovedrusmiddel, bør det gjøres en DUDIT-E kartlegging for hvert av disse rusmidlene.

På side 1 i skjema, kan personen komponere en oversikt/liste over de rusmidler han/hun har bruk. Klikk deg inn på tekstlinjen i blått: " Se liste over narkotiske stoffer og legemidler" for å lage en slik liste.

Hvordan introdusere DUDIT-E?

Begynn med å gi litt bakgrunnsinformasjon om verktøyet og aktuelle momenter rundt utfyllingssituasjonen. Spør deretter om personen kan tenke seg å svare på spørsmålene i skjemaet.

Det er viktig at personens selvbestemmelse respekteres. Mange kan vegre seg for å snakke om sin bruk av rusmidler. Da er det viktig å utforske grunnen til dette.

Punktene under kan være et utgangspunkt eller en huskeliste for den informasjonen du kan vurdere å gi personen som du skal snakke med.

Hvorfor bruke et standardisert kartleggingsverktøy?

Hjelpeapparatet må bli flinkere til å identifisere og gi et tilbud til personer med rusproblemer og deres pårørende. Som ett av flere virkemidler for å oppnå dette, anbefaler flere nasjonale faglige retningslinjer og veiledere at hjelpeapparatet mer rutinemessig tar i bruk standardiserte kartleggingsverktøy. Slike verktøy kan bidra til at ansatte i hjelpeapparatet setter rus på dagsorden. Standardiserte spørsmål kan gi samtalen struktur som sikrer at man kommer innom viktige tema i forhold til eventuell rusproblematikk.

Hvorfor bruke nettopp dette kartleggingsverktøyet, hvor mange spørsmål er det og hvor lang tid tar utfyllingen?

Du finner mer informasjon om kartleggingsverktøyet ved å trykke på knappen "Om DUDIT-E" oppe til høyre i det elektroniske skjemaet.

Blir det satt en rusdiagnose?

DUDIT-E er ikke et diagnostisk verktøy. Skal en rusdiagnose settes, må en lege, psykolog eller psykiater vurdere om kriteriene for en rusdiagnose er oppfylt.

Hvordan blir skjemaet lagret og hvem vil få tilgang?

Gjeldende regler for personvern, taushetsplikt og journalforskrifter må følges.

Hvilke konsekvenser kan oppstå i kjølevannet av kartleggingen?

Poengter at det overordnede målet med å kartlegge bruk av rusmidler, er å kunne gi tidligere og bedre hjelp til mennesker med rusproblemer og deres pårørende. Likevel så har ansatte i hjelpeapparatet i noen tilfeller plikt til å gi informasjon videre, eks opplysningsplikten ift mindreårige barn.

Hvordan vil resultatet av kartleggingen bli fulgt opp?

Kartlegging som antyder at personen har et risikofylt bruk av rusmidler eller rusproblemer, må følges opp.

Du kan for eksempel tilby informasjon om hvilke selvhjelpstiltak som kan være aktuelle. Du kan også tilby en oppfølgingssamtale. Dere kan også drøfte hvordan pårørende kan involveres og ikke minst hvordan situasjonen til eventuelle mindreårige barn skal ivaretas.

Når det blir avdekket rusproblematikk, vil det også være naturlig å følge dette opp gjennom å kartlegge personens psykiske og somatiske helse. Eventuell henvisning til mer spesialisert behandling må også vurderes.

Ulike måter å bruke DUDIT-E på

DUDIT-E kan brukes på ulike måter. Hva som vil fungere best vil avhenge av personen selv, situasjonen og relasjonen mellom fagpersonen og den som skal kartlegges.

Hvordan skal personen fylle ut DUDIT-E?

Alene

Personen kan fylle ut DUDIT-E selv. Dette kan eventuelt gjøres på et venterom/ventearealer eller tilstøtende rom.

Da denne elektroniske versjonen av DUDIT-E ligger åpent tilgjengelig på internett, har personen mulighet til å fylle ut det elektroniske skjemaet hjemmefra og ta med en utskrift, som dere kan gjennomgå sammen.

Alene, men med mulighet for å snakke med/stille spørsmål til deg

Personen kan fylle ut DUDIT-E selv (papirutgave eller elektronisk versjon), men med fagpersonen tilgjengelig for å kunne besvare eventuelle spørsmål.

I samarbeid med fagpersonen

Fagpersonen kan gjennomgå spørsmålene sammen med personen og markere av svarene i det aktuelle kartleggingsverktøyet (papirutgave eller elektronisk versjon).

Skal jeg bruke det elektroniske skjema eller et papirskjema?

Du må selv avgjøre om utfyllingen av skjemaet skal skje ved å bruke en elektronisk utgave, en papirutgave eller gjennom en kombinasjon av disse.

Elektronisk skjema

Bruk av den elektroniske versjonen av DUDIT-E krever tilgang til internett (pr mars 2012). Denne versjonen av DUDIT-E, samt fire andre kartleggingsverktøy (AUDIT, DUDIT, TWEAK, og Alcohol-E) ligger fritt tilgjengelig på nettsiden www.snakkomrus.no

Informasjon om DUDIT-E

Når du er inne i det elektroniske skjemaet, kan du klikke på knappen: "Om DUDIT-E" øverst til høyre på menylinjen. Her vil du få mer informasjon om skjemaet du nå er inne på. Fra denne siden kan du også laste ned et Pdf dokument av skåringsguide.

Skåring

I den elektroniske versjonen av DUDIT-E blir skåren automatisk beregnet etter at skjema er utfylt. Du henter frem resultat og tilbakemelding ved å klikke på knappen: "Beregn score"

Når du er inne i "Score/Tilbakemeldingsmodus", kan du når som helst gå tilbake til spørsmålene i skjemaet hvis du ønsker å gjøre eventuelle endringer. Endringene du gjør blir automatisk generert inn i det aktive skjemaet.

På tilbakemeldingssiden ser du seks grå faner. Fanen: **Valgte rusmidler**, står åpen når du kommer inn på tilbakemeldingssiden. Her ser du hvilket rusmiddel denne kartleggingen har tatt utgangspunkt i (Hovedrusmiddel, som ble spesifisert på side 1 i skjema), samt de rusmidlene som personen krysset av for å ha brukt på listen "Se liste over narkotiske stoffer og legemidler" (på side 1)

Neste fane er: Bruksfrekvens. Den gir et bilde av hvor ofte personen bruker forskjellige rusmidler.

Informasjon om de tre neste fanene: **Positive funksjoner**, **Negative funksjoner** og **Tanker om bruk**, får du ved å klikke på i-symbolet opp til høyre på tabellene. Den samme informasjonen får du også ved å klikke på ordet: indeksen i innledningsteksten over tabellene.

På den siste fanen: **Samlet tilbakemelding**, er en samleside for de fem forrige fanene.

Utskrifter

Du kan ta ulike utskrifter fra skjemaet.

Knapp: Blankt skjema *Skriver ut et ikke utfylt skjema*

Knapp: Gjeldende skjema: *Skriver ut det utfylte skjemaet*

Knapp: Utskrift: *Skriver ut den siden du har i skjermbildet*

Lagring

NB: Hvis du jobber innenfor et datanettverk, bør du snakke med IT personalet for å få bistand til eventuell lagring, samt for å påse at lagringen av det elektroniske skjemaet er tilpasset reglement for lagring av personsensitive opplysninger.

Skjemaet kan lagres lokalt på den datamaskinen du bruker eller på nettverket du er tilknyttet. Denne lagringsfunksjonen gjør at du har mulighet til å hente frem et tidligere utfylt skjema.

Du kan også fortsette utfyllingen av et påbegynt skjema. DUDIT-E består av relativt mange spørsmål. Hvis personen fyller ut skjemaet under samtalen, kan det hende dere ikke blir ferdig med utfyllingen. Da kan dere hente frem påbegynt skjema og fortsette utfyllingen neste gang dere møtes.

Et tidligere utfylt eller påbegynt skjema hentes frem ved å klikke "Hent lagret skjema" på åpningssiden.

iPhone-iPad

På grunn av at skjemaet er laget i Flash, er det dessverre ikke tilgjengelige hvis du bruker iPhone eller iPad (pr mars 2012).

Papir skjema

Du kan skrive ut et ikke utfylt skjema og skåringsguide fra utskriftsfunksjonen i det elektroniske kartleggingsskjemaet.

Informasjon om DUDIT-E

Når du er inne i det elektroniske skjemaet, kan du klikke på knappen: "Om DUDIT-E" etc. øverst til høyre på menylinjen. Her vil du få mer informasjon om kartleggingsskjemaet. Fra denne siden kan du også laste ned Pdf dokumenter av manual og skåringsguide.

Skåring

Det ferdig utfylte skjemaet kan skåres på flere måter. Du kan manuelt regne ut de aktuelle poengverdiene ved hjelp av skåringsguiden. Du kan også taste inn svarene inn i det elektroniske skjemaet og deretter ta en utskrift

Lagring

Papirskjemaet kan lagres (eventuelt bli skannet inn) i personens journal, jfr aktuelle journalforskrifter.